

Sygn. akt: XI Ns 298/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Larysa Rozmarynowicz
-----------------	--------------------------

Protokolant:	sekr. sądowy Ewelina Czarnecka
--------------	--------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2016 r. w Toruniu na rozprawie

sprawy z wniosku małoletniej W. K. (1) i małoletniej W. K. (2)

z udziałem (...) Banku SA

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W.

postanawia:

1. oddalić wniosek;
2. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawczynię.

XI Ns 298/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. K. wniosła o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie w imieniu swoich córek W. K. (1) i W. K. (2) oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. zmarłym w dniu 5 grudnia 2009 roku w T.. Uzasadniła swoje stanowisko niezrozumieniem pouczeń kierowanych do niej przez sąd po złożeniu przez nią we własnym imieniu oświadczenia o odrzuceniu spadku. Zrozumiała, że uprawnieni do dziedziczenia są wyłącznie żona, dzieci, rodzeństwo i wnuki zmarłego.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

J. W. zmarł 5 grudnia 2009 roku w T..

/dowód: akt zgonu k. 4/

W. K. (1) urodziła się (...). W. K. (2) urodziła się (...). Obie są córkami E. K..

/dowód : akt urodzenia k. 5 i 6/

W dniu 24 czerwca 2010 roku na posiedzeniu jawnym w Sądzie Rejonowym w Toruniu w sprawie XI Ns 895/10 E. K. oświadczyła, że spadek po J. W. zmarłym dnia 5 grudnia 2009 roku w T., ostatnio stale zamieszkałym w T. na podstawie ustawy odrzuca. Wskazała, że ma dzieci małoletnie: W. K. (1) i W. K. (2).

Przed odebraniem oświadczenia Przewodnicząca pouczyła przedstawicieli ustawowych małoletnich dzieci W. i W. rodzeństwa K. o tym, że czas na ewentualne odrzucenie spadku trzeba liczyć od dnia 24 czerwca 2010 roku i do odrzucenia potrzebna jest zgoda sądu rodzinnego.

/dowód: protokół posiedzenia k. 8/

W sprawie XI Ns 2011/11 toczącej się przed tutejszym Sądem Rejonowym postanowieniem z dnia 18 września 2012 roku stwierdzono, że spadek po J. W. na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza: małoletni prawnukowie: W. K. (1) i W. K. (2) oraz J. P. i P. P. po 1/12 części każdy z nich, wnuczka A. W. w 1/3 części oraz wnukowie A. L., M. D. w 1/6 części.

/dowód: postanowienia k. 20-22/

Sąd Rejonowy w Toruniu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich postanowieniem z dnia 2 grudnia 2015 roku w sprawie I. N. (...) udzielił zezwolenia E. K., matce małoletniej W. K. (2) i W. K. (1) na złożenie w imieniu małoletnich oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W..

/dowód: postanowienie k. 7/

J. W. pozostawił zobowiązania na rzecz (...) Bank (...) S.A. w (...) Bank S.A. we W..

/dowód: wezwania do zapłaty k. 9-11/

Na rozprawie w dniu 1 czerwca 2016 roku E. K. złożyła oświadczenie w imieniu małoletnich dzieci W. K. (1) i W. K. (2) o odrzuceniu spadku po J. W..

/dowód: oświadczenie k. 32 akt/

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie dowodów z dokumentów oraz akt spraw: XI Ns 895/10, XI Ns 2011/11, a także częściowo na podstawie zeznań wnioskodawczynie. Przedkładane dokumenty nie były kwestionowane, a Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować je z urzędu.

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczynie E. K. (k. 33-34) jedynie w części dotyczącej tego, że spadkodawca J. W. był jej dziadkiem oraz że złożyła już oświadczenie o odrzuceniu spadku po nim. Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczynie w pozostałym zakresie. W ocenie Sądu pozostaje bowiem poza sporem, że E. K. (matka małoletnich W. i W.) miała wiedzę o stanie spadku po J. W., sama bowiem we własnym imieniu odrzuciła spadek po nim z powodu długów obciążających masę spadkową. Na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2010 roku została pouczona o tym, że bieg terminu 6 miesięcznego do odrzucenia spadku w imieniu małoletnich dzieci rozpoczyna się od dnia, w którym ona odrzuciła spadek we własnym imieniu. Została także pouczona o konieczności uzyskania zgody na powyższe czynności sądu rodzinnego. Pod takim pouczeniem zostało zapisane odrzucenie spadku we własnym imieniu po J. W. i E. K. złożyła podpis. E. K. zeznała przed sądem, że nie została o powyższym faktycznie pouczona, jednak ostatecznie nie pamiętała dokładnie całej sytuacji. Twierdziła także, że sąd pouczył ją, że prawnukowie nie dziedziczą już spadku. Z tych wszystkich powodów nie złożyła stosownych oświadczeń.

W ocenie Sądu dokumenty zebrane w sprawie są jednoznaczne i wskazują niezbicie, że wnioskodawczynie wiedziała zarówno o możliwości odrzucenia spadku w imieniu małoletnich dzieci, jak i sposobie liczenia terminu 6 miesięcy (od dnia 24.06.2010r.) do złożenia takowego oświadczenia oraz konieczności wystąpienia do Sądu Rejonowego

Wydziału Rodzinnego w T. o zezwolenie na powyższe. Jej brak aktywności w tym zakresie, wynikający być może z niezrozumienia instytucji odrzucenia spadku, być może opieszałości lub niedbalstwa nie może jednak skutkować zatwierdzeniem przez tut. Sąd uchylecia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Podkreślić także należy, że w 2011 roku została zarejestrowana pod sygn. XI Ns 2011/11 sprawa z wniosku (...) Banku Spółdzielczego o stwierdzenie nabycia spadku po J. W., którego uczestnikiem była E. K., a do udziału w sprawie wezwane były małoletnie W. K. (1) i W. K. (2). E. K. pomimo odebrania wezwania nie stawiała się na rozprawę. Wniosek o udzielenie zgody na złożenie w imieniu małoletnich dzieci oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. wnioskodawczyni złożyła dopiero w 2015 roku, po otrzymaniu wezwań do zapłaty nadanych przez wierzycieli J. W..

Zgodnie z art.1015§ 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Datą, od której należy liczyć owe 6 miesięcy jest dzień 24 czerwca 2010 roku. W tej bowiem dacie wnioskodawczyni dowiedziała się o tytule swojego powołania. Zatem do 24 grudnia 2010 roku miała czas, by podjąć stosowne czynności tj. uzyskać zezwolenie sądu rodzinnego w Toruniu na złożenie oświadczenia w imieniu małoletnich dzieci o odrzuceniu spadku po J. W. i takie oświadczenie przed Sądem złożyć.

Zgodnie z art. 1019 § 1 kc jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

§ 2. Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

§ 3. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Stosownie do treści cytowanego przepisu działanie spadkobiercy pod wpływem błędu stanowi przesłankę uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Przy ocenie istnienia błędu należy stosować ogólne przepisy kodeksu cywilnego. Z przepisów ogólnych dotyczących wad oświadczeń woli wynika, iż błąd spadkobiercy, który nie złożył w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku musi dotyczyć treści czynności prawnej (art. 84 § 1 zd. 1 kc) oraz musi być obiektywnie i subiektywnie istotny (art. 84 § 2 kc). Ponadto zgodnie z treścią art. 88 § 2 kc uchylenie się od skutków prawnych działania pod wpływem błędu może nastąpić jedynie w terminie rocznym od jego wykrycia. Błąd co do treści czynności prawnej może być np. błędem co do tytułu powołania do dziedziczenia, osoby spadkodawcy, przedmiotu spadku. Spadkobierca ma zatem możliwość uchylenia się od skutków prawnych braku oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, czyli skutków prawnych niezachowania terminów określonych w art. 1015 § 1 k.c., o ile brak oświadczenia (milczenie spadkobiercy) spowodowany był błędem lub groźbą (art. 1019 § 2 k.c.).

W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia przez wnioskodawczynię oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich dzieci, w szczególności nie stanowi takiej podstawy mylne przekonanie spadkobiercy o tytule powołania, nieuzasadnione szczególnymi okolicznościami. E. K. wiedziała o długach spadkowych J. W., sama odrzuciła spadek po nim. Pouczona przez Przewodniczącą o skutkach prawnych odrzucenia spadku, E. K. zaniechała podjęcia dalszych czynności odnośnie uzyskania zezwolenia sądu rodzinnego na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich dzieci, co uznać należało za przejaw braku należytej staranności spadkobiercy. Co więcej wnioskodawczyni nie podjęła żadnych działań, by w przypadku niezrozumienia pouczenia dokonanego przez Przewodniczącą w sprawie XI Ns 895/10, na co powołuje się w przedmiotowym wniosku, przy dołożeniu minimum staranności uzyskać niezbędne informacje dotyczące postępowania spadkowego.

W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy, brak było podstaw do przyjęcia, że pod wpływem błędu co do prawa wnioskodawczyni nie złożyła w imieniu małoletnich dzieci oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. i że z tej przyczyny na zasadzie (...)§2 kc może ona uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu z art. 1015§ 1 kc.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w pkt 1 sentencji oddalił wniosek.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt 2 sentencji na podstawie art. 520 § 1 kpc.